

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 3

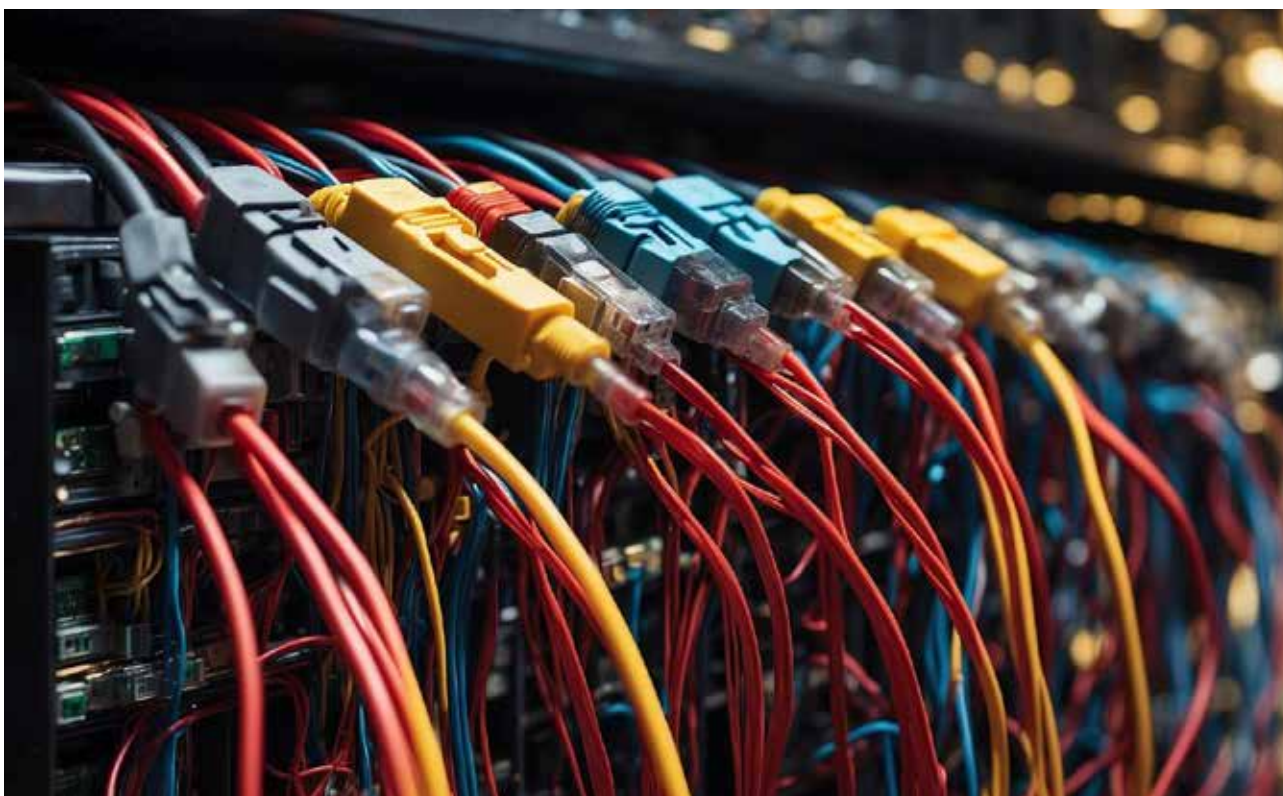
KOMISIA ROZDÁ 35 500
BEZPLATNÝCH
CESTOVNÝCH POUKAZOV
DISCOVEREU PRE MLADÝCH

str. 4

KOMISIA PODNIKÁ ĎALŠIE
KROKY NA ZOTAVENIE SA
Z PRÍRODNÝCH KLIMATICKÝCH
KATASTROF

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | Október 2024

KOMISIA INVESTUJE 865 MILIÓNOV EUR V RÁMCI NÁSTROJA NA PREPÁJANIE EURÓPY NA PODPORU RÝCHLYCH A BEZPEČNÝCH SIETÍ DIGITÁLNEJ PRIPOJITEĽNOSTI

Komisia prijala dňa 9. októbra 2024 druhý pracovný program pre digitálnu časť Nástroja na prepájanie Európy (NPE) – Digitalizácia, v ktorom sa vymedzuje rozsah pôsobnosti a ciele opatrení financovaných EÚ na zlepšenie európskych infraštruktúr digitálnej pripojiteľnosti. Na tieto opatrenia sa v rokoch 2024 až 2027 poskytnú finančné prostriedky vo výške približne 865 miliónov eur. Zlepšenie európskej infraštruktúry pripojiteľnosti má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov európskeho digitálneho desaťročia do roku 2030, ktoré spočívajú v prepojení všetkých občanov a podnikov s 5G a gigabitovým pripojením. Štvrtá výzva v rámci Nástroja na prepájanie Európy - Digitalizácia bude vyhlásená v blízkej budúcnosti. Zainteresované strany sa po jej otvorení budú môcť zúčastniť aj na informačných dňoch, aby sa dozvedeli viac o prioritách a hlavných aspektoch výzvy, ako aj o postupoch hodnotenia a udeľovania prostriedkov.

INVESTEU UŽ V POLOVICI SVOJHO TRVANIA VÝZNAMNE PRISPIEVA K INVESTÍCIÁM DO UDRŽATEĽNEJŠEJ A KONKURENCIESCHOPNEJŠEJ EÚ – PROGRAM DOPOSIAL UVOĽNIL INVESTÍCIE VO VÝŠKE 218 MILIÁRD EUR

Komisia predstavila priebežné hodnotenie InvestEU, vlajkového investičného programu EÚ, ktorého cieľom je sprístupniť financovanie spoločnostiam v Európe a podporiť tak spoločné priority. V hodnotení sa konštatuje najmä to, že InvestEU už v prvej polovici svojho trvania uvoľnil dodatočné investície vo výške 218 miliárd eur, pričom sa pridelo 90 % záruky EÚ. Program sa skladá z troch častí: Fond InvestEU, Portál InvestEU a Poradenské centrum InvestEU. Priebežné hodnotenie potvrdilo zásadnú úlohu InvestEU v preklenovaní investičných medzier v rámci strategických politických priorit EÚ a mobilizácii súkromných a verejných investícií. InvestEU poskytuje hospodárstvu EÚ pevnú podporu vďaka širokej škále finančných a poradenských riešení vo všetkých hlavných oblastiach politiky EÚ, akými sú investície do výroby energie z obnoviteľných zdrojov, čistá priemyselná výroba alebo konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov (MSP). Program tiež preukázal flexibilitu, keď reagoval

na viaceré krízy a vznikajúce politické priority či investičné potreby. Program InvestEU odštartoval v roku 2021 a spája 14 finančných nástrojov a poradenských iniciatív, ktoré boli v minulosti riadené nezávisle, do jedného spoločného programu, ktorý posilňuje investície, inovácie a tvorbu pracovných miest v Európe.

Cieľom programu je podnietiť do roku 2028 dodatočné verejné a súkromné investície v hodnote

viac ako 372 miliárd eur, pričom sa použije rozpočtová záruka EÚ vo výške 26,2 miliárd eur. Investície prispejú k financovaniu zelenej, digitálnej a sociálnej transformácie. Spomínaná záruka podporuje investície implementujúcich partnerov InvestEU, ako je skupina Európskej investičnej banky či iné medzinárodné a národné verejné banky, čím sa navyšuje ich schopnosť znášať riziko.

EURÓPSKY TÝŽDEŇ REGIÓNOV A MIEST HODNOTÍ DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY

Komisárka pre súdržnosť a reformy Elisa Ferreira a predseda Výboru regiónov Vasco Alves Cordeiro na tlačovej konferencii v Bruseli otvorili 22. ročník Európskeho týždňa regiónov a miest. Politika súdržnosti zohráva už desaťročia kľúčovú úlohu ako európsky

nástroj konvergenencie, ktorý pomáha menej rozvinutým regiónom dobehnúť priemer EÚ. Politika súdržnosti bola v popredí reakcie EÚ na pandémiu COVID-19, podporovala úsilie o prijatie ukrajinských utečencov po ruskej útočnej vojne proti Ukrajine a pomoh-

la Európanom riešiť následnú energetickú krízu. Rýchlo zmobilizovala miliardy eur, aby pomohla všetkým regiónom EÚ čeliť dôsledkom týchto bezprecedentných kríz a pomohla im s hospodárskou obnovou.

KOMISIA ROZDÁ 35 500 BEZPLATNÝCH CESTOVNÝCH POUKAZOV DISCOVEREU PRE MLADÝCH

Počnúc budúcou jarou budú mať tisíce 18-ročných možnosť objaviť Európu bez akýchkoľvek nákladov. Komisia otvorila prihlasovanie do posledného kola iniciatívy DiscoverEU začiatkom októbra 2024. Celkovo je k dispozícii 35 500 cestovných poukazov. Aby

sa mladí ľudia narodení medzi 1. januárom a 31. decembrom 2006 mohli kvalifikovať, musia najprv odpovedať na kvíz pozostávajúci z piatich otázok o EÚ spolu s dodatočnou otázkou na Európskom portáli pre mládež. Výzva bola otvorená pre mladých ľudí z Eu-

rópskej únie a krajín pridružených k programu Erasmus+ vrátane Islandu, Lichtenštajnska, Severného Macedónska, Nórska, Srbska a Turecka do 16. októbra do 12.00 hod. SEČ.

JEDNODUCHŠIE A BEZPEČNEJŠIE CESTOVANIE V SCHENGENSKOM PRIESTORE EK NAVRHUJE DIGITÁLNE PASY A PREUKAZY TOTOŽNOSTI

Európska komisia prijala dňa 8. októbra 2024 dva návrhy na digitalizáciu cestovných pasov a preukazov totožnosti pre osoby cestujúce do schengenského priestoru a z neho, ktoré sú známe aj ako „cestovné identifikátory“.

Občania krajín EÚ aj mimo nej podliehajú pri prekračovaní vonkajších hraníc schengenského priestoru systematickým kontrolám. V súčasnosti sa tieto kontroly vykonávajú fyzicky na hraničnom priechode. Keďže len v roku 2023 bolo zaznamenaných celkovo 593 miliónov prekročení hraníc, hraničné kontroly treba urýchliť a cestovanie musí byť plynulejšie. Zároveň je nutné zachovať vysokú úroveň bezpečnosti a skontrolovať každého cestujúceho.

Komisia preto navrhuje zaviesť podľa spoločného rámca digitálne cestovné doklady a novú digitálnu cestovnú aplikáciu EÚ, v ktorej si cestujúci budú môcť vytvoriť a uložiť digitálne cestovné doklady. Vďaka týmto novým pravidlám bude cestovanie do schengenského priestoru aj v rámci neho jednoduchšie a bezpečnejšie.

Nové pravidlá, ktorými sa zavádzajú digitálne pasy a preukazy totožnosti.

Digitálne cestovné doklady sú digitálnou verziou údajov uložených v cestovných pasoch a preukazoch totožnosti. Zahŕňajú podobu držiteľovej tváre, no nie jeho odtlačky prstov. Či o túto digitálnu verziu dokladov požiadate a či ju budete bezplatne používať, bude úplne na vás.

Vďaka digitálnym dokladom:

- sa zvýši bezpečnosť schengenského priestoru: Digitálne cestovné doklady uľahčia orgánom overovanie pravosti a správnosti

cestovných dokladov. Zároveň sťažia podvodníkom používanie falošných dokladov a prekračovanie hraníc bez odhalenia.

- zlepši sa efektívnosť hraničných kontrol: Digitálne cestovné doklady umožnia orgánom zodpovedným za riadenie hraníc vykonávať predbežné kontroly. Vďaka tomu budú môcť čas aj zdroje sústrediť na odhaľovanie cezhraničných páchatelov trestnej činnosti a prevádzach migrantom.
- cestujúci budú prekračovať hranice plynulejšie a rýchlejšie: Občania krajín EÚ aj mimo nej budú môcť pred cestou do alebo z EÚ predložiť svoje digitálne pasy alebo preukazy totožnosti na predbežnú hraničnú kontrolu.
- uľahčí sa voľný pohyb a zníži administratívna záťaž občanov EÚ: Členské štáty môžu občanom EÚ umožniť, aby digitálne preukazy totožnosti používali na registráciu a overenie totožnosti. Ide napríklad o registráciu u vnútroštátnych orgánov, keď sa človek presťahuje do iného členského štátu, alebo o prístup do systémov elektronického overovania totožnosti.

KOMISIA INVESTUJE VIAC AKO 380 MILIÓNOV EUR DO 133 PROJEKTOV PROGRAMU LIFE NA PODPORU ZELENEJ TRANSFORMÁCIE V CELEJ EURÓPE

Komisia poskytla viac ako 380 miliónov eur na 133 nových projektov v celej Európe v rámci programu LIFE pre životné prostredie a ochranu klímy. Pridelená suma predstavuje viac ako polovicu celkových investičných potrieb

na tieto projekty vo výške 574 miliónov eur – zvyšok pochádza od národných, regionálnych a miestnych samospráv, verejno-súkromných partnerstiev, podnikov a organizácií občianskej spoločnosti.

KOMISIA PODNIKÁ ĎALŠIE KROKY NA ZOTAVENIE SA Z PRÍRODNÝCH KLIMATICKÝCH KATASTROF

Európska komisia podniká ďalšie kroky na podporu členských štátov postihnutých bezprecedentnými katastrofami súvisiacimi s klímou. Ako oznámila predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová počas svojej návštevy v Poľsku 19. septembra 2024, Komisia navrhuje zmeny troch nariadení EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa mohli finančné prostriedky EÚ rýchlo mobilizovať na podporu obnovy po katastrofách. Zmeny sa týkajú nariadení, ktorými sa riadi Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF), Kohézny fond (KF) a Európsky sociálny fond plus (ESF+), pokiaľ ide o programové obdobie 2021 – 2027, ako aj nariadenia o Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka (EPFRV) ako súčas-

ti rámca na obdobie 2014 – 2022. Tieto návrhy sú priamou reakciou na povodne, ktoré zasiahli krajiny strednej a východnej Európy a prírodné požiare v Portugalsku a septembri 2024. Spoločné návrhy by mohli umožniť siedmim dotknutým členským štátom (Poľsku, Rumunsku, Česku, Maďarsku, Portugalsku, Rakúsku a Slovensku) preprogramovať približne 18 miliárd eur (približne 17,7 miliardy eur v rámci fondov politiky súdržnosti a 588 miliónov eur v rámci EPFRV) na pomoc s katastrofami súvisiacimi s klímou. Týmto opatreniami sa takisto zabezpečí, aby EÚ mohla pružne podporovať všetky členské štáty postihnuté nedávnymi a budúcimi katastrofami súvisiacimi.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.
Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.
Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.
Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.
© EDIC Poprad, EÚ, 2024
Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.
Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.